

Člen I.

Za slučaj, da se podeli v zmislu določil zakona z dne 6. junija 1890. l., drž. zak. št. 118, koncesija za lokomotivno železnico, katero je kot glavno železnico druge vrste napraviti iz Ljubljane čez Grosuplje iz Trebnje v Rudolfovo, eventualno v Stražo, s krilom z Grosuplja v Kočevje, katero je pa narediti kot lokalno železnico (Dolenjske železnice), dá dežela Kranjska za navedeni dve železnici poroštvo vsakoletnega čistega dohodka 296.953 gld. av. velj., primerne potrebsčinam za štiriodstotno obrestovanje in razdolžbeni delež prioriteta zajma v imenskem znesku 7 milijonov goldinarjev av. velj. v notah, katerega je v namene novčne dobave vzeti na posodo ter poplačati v 75 letih.

Člen II.

Zagotovilo zgoraj navedenega dohodkovnega poroštva je zavisno od pogoja,

1. da se država v zmislu navedenega zakona z dne 6. junija 1890. l., drž. zak. št. 118, udeleži pri glavnični dobavi za obe lokalni železnici, imenovani v členu I., s tem, do prevzame polno vplačanih glavinskih delnic akcijske družbe, ki se sestavi, v imenskem znesku 2.500.000 gld. av. velj. v notah,

2. da prevzamejo deležniki najmenj delni znesek 600.000 gld. av. velj. v glavinskih delnicah po kurzu al pari, naposled,

3. da se po primernih dogovorih med koncesionarji, upravo državnih železnic in treboveljsko premogokopno družbo o zalaganji in pošiljanji premoga iz Kočevskih premogokopnih rudnikov za obrat dolenjskih železnic in državnih železnic zagotovi tolik čisti dohodek za dolenjski železnici, da je, ako se vzamejo v poštveni dohodki, katerih se je nadejati iz ostalega prometa, pričakovati pokritja vsakoletnemu čistemu dohodku, za katerega je po členu I. prevzela dežela poroštvo, iz prejemkov železnice same.

Člen III.

O natančnejših določilih za dohodkovno poroštvo zagotovljeno za dolenjski železnici po členu I. od dežele Kranjske, zlasti o pogojih za dozvedbo, izplačilo in svojedobno povračilo poroštvenih doplatkov, katere eventualno plača dežela, je med deželnim odborom, kateri mora pri tem postopati v sporazumu z državno upravo, in med koncesionarji dolenjskih železnic skleniti dogovor, pri katerem se zmiselno uporabijo v §§ 3. do vštetega 7. koncesijske listine z dne 10. oktobra 1888. l., drž. zak. št. 178, za lokalno železnico Eisen-erz-Vorderberg ustanovičena določila o dohodkovnem poroštvu, danem od države za to lokalno železnico.

Člen IV.

V pravila akcijske družbe, katera se sestavi za Dolenjski železnici, vzprejeti je določilo, da je morebitna prihranila pri prvotni od vlade odobreni napravni glav-
nici, kakor tudi dohodkovne prebitke, kateri bi prese-

zali potrebsčino za obrestovanje in razdolžbo priori-
tetnih zadolžnic, kakor tudi za pravilom primerno naj-
več petodstotno dividendo akcijske glavnice, zalagati v
prid rezervnega zaklada, katerega je uporabiti pri do-
bavi glavnic za druge lokalne železnice na Kranjskem,
za katere bi akcijska družba morebiti dobila pozneje
koncesijo.

Člen V.

Sklep deželnega zbora kranjskega z dne 19. ok-
tobra 1888. l. o prevzetji glavinskih akcijske
družbe, ki se sestavi za Dolenjski železnici, v imenskem
znesku 500.000 gld., po kurzu al pari, je razveljavljen.

Člen VI.

Izvršiti ta zakon, ki stopi v veljavnost tisti dan,
ko se razglasi, naročeno je Mojim ministrom za no-
tranje stvari, za finance in za trgovino.

Državni zbor.

Vlada začetkom leta zahteva pri državnem zboru
potrebnega denarja za državno gospodarstvo in pa za
vojno primerne števila novincev, zato, da moč vojne
ne zastaja. Kar zadeva državnega gospodarstva potreb-
ščino, omenjamo obširnega in izvrstnega govora finančnega
ministra Dunajevskega, o potrebsčini novincev za vojno
dodamo pa sledeči pregled.

Čim bližje so božični prazniki, tem praznejša je
dvorana državnega zbora; mnogi poslanci so z Dunaja
že odšli, tukaj ostalih je pa dostikrat tako malo v dvo-
rani, da je zbornica le za silo sklepčna.

Pa tudi razprave same so večinoma puste in dol-
gočasne. Včeraj je bil edino zanimiv le odgovor dežel-
nobrambovskega ministra na Heverovo interpelacijo gledé
na preskušnje enoletnih prostovoljcev. Minister je rekel
da ravno letošnji vspeh ni bil neugoden; od 2938 k
preskušnji poklicanih prostovoljcev jih je bilo odobrenih,
2372, to je 80.7%, pri deželnih brambovcih pa celó
90.3%; te številke se bodo pa še nekoliko poveksale,
ker jih 2.3% zaradi bolehnosti preskušnje ni moglo de-
lati. Gledé na posamezne kraje minister omenja, da jih
je v Pragi preskušnjo prestalo 72.1%, v Lvovu 87.8%, v
Plznji 92.2%, v Dalmaciji pa celó vseh 100%, kar
najbolj priča, da neznanje nemškega jezika ne ovira
ugodnega vspeha.

Na drugo interpelacijo gledé na preskrblje-
vanje vojakov na Dunaji in v brnškem taboru z moko
minister odgovarja poslancu Fischerju, da vojaki moko
dobivajo iz cesarskih parnih mlinov, da torej ministerstvu
ni mogoče ustreči njegovi želji in moko kupovati od
nižje-avstrijskih mlinarjev.

(Dalje prihodnjič.)

V južno-ameriškeji republiki Ekvador v pokrajini Esmeralda pridelajo na leto samo 5.000 centov, ali ta tobak ima mesto koj za Havanskim. V republiki Kolumbiji raste prilično dober tobak in ga izvažajo zlasti v Bremen in London. Na leto ga pridelajo do 120.000 centov.

V severno-ameriških Zedinjenih državah je najglavnejša pokrajina tobaku Virginija, kjer raste poznati virginijski tobak, ki se upotreblja za cigare, lule in njuhanje. Ta tobak je vrlo močan, in tudi aroma mu je ugoden. Zemlja in podnebje ugajata tu tobaku, no do brota njegova pa je poglavito v vzgoju in pripravi. Tako skrbno ne ravna jo nikjer s tobakom kakor tu. Od ostalih Zedinjenih držav, kjer tobak sadé, moramo omeniti še Kentucky, Maryland, Ohio in Florido.

(Dalje prihodnjič.)

Politične stvari.

Državni zbor.

(Konec.)

Izmed drugih važnih rečeh mi je omenjati, da je bil včeraj brez razprave sprejet načrt zakona, s katerim se dovoljuje vladi, da sme v l. 1891. za vojno in mornarico nabrati 60 389 mož, za deželno brambo pa 10.000 mož.

Ravno tako je bil danes brez ugovora sprejet zakon, s katerim se vravnava nastanitev bosenskih in hercegovinskih vojakov, kadar pridejo v naše dežele k vojaškim vajam.

Posebne važnosti je danes sprejeta postava gledé na pokojnine in miloščine vojaških vdov in sirot. S postavo z dné 27. aprila 1887 bila je pripoznana pokojnina in miloščina vsem vojaškim vdovam in sirotam, katerih možje, oziroma očetje, umró ali pa gredó v pokoj po veljavnosti tega zakona; za vdove in sirote vojakov, ki so bili pred veljavnostjo tega zakona upokojeni, ali pa so že prej umrli, veljale so stare določbe. Toda že pri razpravi gori omenjenega zakona se je v resolucijah vladi priporočalo, naj se ozira tudi na vdove in sirote že prej upokojenih ali umrlih vojakov in vlada je ustregla tej želji, ter letos predložila načrt postave, s katero se priznava pokojnina in miloščina tudi vojaškim vdovam in sirotam, katerih možje, oziroma očetje, so bili upokojeni pred 27. aprilom 1887. Na vdove in sirote vojakov, ki so pred tem dnevom umrli, se pa tudi novi načrt ne ozira. Umevno je toraj, da je pri tem predmetu nastala obširnejša razprava, katero je pričel poslanec Derschatta, ki je sam sin bivšega generala. Rekel je, da je nova postava lepa božičnica za nekatere vojaške vdove in sirote, ob enem pa je obžaloval, da se ne razteguje tudi na one, katerih možje in očetje so umrli, predno je zakon z dne 27. aprila 1887 stopil v veljavo.

Poslanec Popovski je tudi radostno pozdravljal novo postavo, s katero bode pomagano vsaj nekaterim

vdovam in sirotam, in zadovoljni moramo biti, da se je vsaj to doseglo, ker bi se bila Ogrska upirala, ako bi bili še več zahtevali.

Dr. Jaques pa je bil jednakega mnenja, kakor Derschatta, ter je priporočal resolucijo, s katero se vladi naroča, da naj postavodajalnim potom zakon z dne 27. aprila 1887 raztegne tudi na vojaške vdove in sirote, katerih možje in očetje so že prej umrli.

V enakem smislu je govoril dr. Oelz, ki je poudarjal dolžnost, skrbeti za vdove in sirote, katerih možje in očetje so v vojskah kri prelivali za Avstrijo. Pri glasovanji je obveljal nasvetovani zakon brez premembe, ter je bila sprejeta tudi Jaquesova resolucija.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Mir ljudem na zemlji! O času rojstva Zveličarjevega ponavlja se vsako leto tudi ta klic z nebes. — Ponavlja se z nebes, ker je svetovni pomen tega nebeškega klica pripoznan zdavnej po vsem svetu in ker se leto za letom prepričavamo, kako daleč je še človeštvo od onega miru, h kateremu vabi nebeški klic. Ni nam treba govoriti, o potrebi tega klica glede avstrijskih narodov, vsaj je vendar več kot 40letno vladanje cesarjevo obrnjeno na dosego miru med njegovimi narodi. Izrekoma pa merijo na to vsi koraki cesarjevi in njegove vlade na dosego tega namena. Češko-nemška poravnava je sedaj nad leto dni na dnevnem redu. In, ako danes še ne moremo trditi: poravnava je dognana, smemo pa vsikakor izrekat i prepričanje, da danes že vsak tukajšnji domoljub čuti, da za blagor Avstrije je postal neobhoden. Najbolje pa čutimo resničnost tega izreka mi Slovenci, ker ste naša in češka zgodovina in narodne potrebe teh narodov tako tesno zvezani, da se lahko trdi: Čeh in Slovenec sta glede svojega političnega razvoja, glede svojih teženj jeden narod. In končno še malo, pa pomenljivo vprašanje! Ali je nam Slovencem mir potreben? Na to vprašanje moremo si pač prihraniti odgovor, ako bi ne imeli družega uzroka, učila bi nas tega mala, pa podučna dogodbica iz letošnjega deželnega zborovanja, ko je bilo na razgovoru vprašanje višje deklinške šole v Ljubljani. Smelo trdimo, da ga ni slovenskega poslanca, kateremu bi ustanovitev višje slovenske deklinške šole ne navdalo srca z radostjo, — prav velika pa je razlika v tem, kako naj bi se sedaj ta namen dosegel in tu opazujemo dve načelni razliki, to je ona glede verskega značaja prihodnje take šole. To razliko stališča more pripuščati samo neomejena fantazija, ker to vprašanje se ne bode rešilo sedaj, tudi ne v 20 letih in najmanj v kranjskem deželnem zboru ali, in to za to ne, ker je to vprašanje za sedaj saj dokončno rešeno, ker v Slovencih vendar danes v nasprotji z vsemi sosedi ne moremo govoriti o brezverski šoli, še menj pa o brezverski odgoji. — Pri temu, umetno znešenem duševnem na-